

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Αθήνα 23-6-2015

ΕΝΙΑΙΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ
Αγίου Κωνσταντίνου 16, 102 41, Αθήνα

Τηλ.:

Αρμόδια : Στελιανή Κουστουμπάρδη
Πάρεδρος ΝΣΚ
Τηλ. 5224434 , FAX 5220288
EMAIL: s. koustoumpardi @ n.s.k gr

ΑΤΟΜΙΚΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ
Αριθμ. 156/2015

Ερώτημα : Το υπ' αριθμ. Γ 31/02/355/26-11-2014 έγγραφο του Κέντρου Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών (ΚΕΑΟ) Δ/σης Διακανονισμού Οφειλών, Τμήματα Ελέγχου Στατ. Παρ/σης και Ειδικών Θεμάτων.

Περίληψη Ερωτήματος: Αν πρέπει να ανακληθούν οι αποφάσεις ρύθμισης ληξιπρόθεσμων οφειλών και να επαναβεβαιωθούν τα πρόστιμα που μηδενίστηκαν.

Γνωμοδοτούσα: Στελιανή Κουστουμπάρδη, Πάρεδρος ΝΣΚ.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος εκθέτουμε τα ακόλουθα:

Ι. ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Με τις διατάξεις του άρθρου 54 του ν. 4305/2014 θεσπίστηκε νέο πλαίσιο ρύθμισης οφειλών προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης πλην ΝΑΤ ,σύμφωνα με το οποίο στους οφειλέτες που εντάσσονται στο καθεστώς αυτό, χορηγούνται έκπτώσεις επί των νομίμων προσαυξήσεων, τελών καθυστέρησης και λοιπών επιβαρύνσεων αναλόγως του τρόπου εξόφλησης και του αριθμού των δόσεων.

Πιο συγκεκριμένα ,σε περίπτωση εφάπαξ εξόφλησης χορηγείται έκπτωση 100% ,ενώ σε περίπτωση διακανονισμού τμηματικής καταβολής από δύο έως εκατό (2-100) δόσεις , χορηγείται κατά περίπτωση έκπτωση από 90% έως 20%.

Η υπηρεσία μας εφαρμόζοντας τις ανωτέρω διατάξεις ,θεώρησε ότι στην κατηγορία των λοιπών επιβαρύνσεων ανήκουν και τα αυτοτελή πρόστιμα που επιβάλλονται με τις εξής καταλογιστικές πράξεις.

Πράξη Επιβολής Προστίμου (ΠΕΠ) του αρθ. 20 του ν.4255/2014 (σχετ. Υ.Α. Φ 11321/11115/802/2-6-14).

Πράξη Επιβολής Αυτοτελούς Προστίμου (ΠΕΑΠ) του αρθ. 6 του ν.2972/01 (όπως αντικαταστάθηκε με το αρθ. 10 του ν.3050/02 και το άρθρ. 9 του ν. 3232/04 πριν την κατάργησή του με το άρθ. 22 του ν.4075/12) και του άρθ. 65 του ν. 3996/11 (σχετ. Υ.Α.Φ 11321/30149/1961 /15-12-11).

Πράξη Επιβολής Προστίμου Ακαταχωρίστων Εργαζομένων (ΠΕΠΑΕ) του αρθ. 2 του ν. 2556/97 (σχετ. Υ.Α.Φ21/500/26-3-98 & Φ 21/792/30-3-98).

Η άποψη αυτή στηρίχτηκε αφενός στη διατύπωση του νόμου «...τελών καθυστέρησης και λοιπών επιβαρύνσεων» και της εγκυκλίου του Υπουργείου που δεν όριζε κάτι διαφορετικό, αφετέρου στην πάγια αντιμετώπιση του ίδιου θέματος κατά τον ίδιο τρόπο σε ρυθμίσεις οφειλών βάσει παλαιότερων νόμων (π.χ. 4152/2013).

Αμέσως μετά την πρώτη ημέρα εφαρμογής των νέων ρυθμίσεων και με αφορμή το γεγονός ότι η θέση αυτή οδήγησε σε πλήρη απαλλαγή του προστίμου ΠΕΠ ύψους 10.500 ευρώ σε οφειλότες που ρύθμισαν εφάπαξ την οφειλή δημιουργήθηκαν αμφισβητήσεις για την ορθότητα της εφαρμογής και η υπηρεσία μας διατύπωσε σχετικό ερώτημα στο Υπουργείο (επισυνάπτεται το υπ'αρ. Γ 99/02/298/13-11-2014 έγγραφό μας).

Με το αριθ. Β/7/οικ. 41677/17-11-14 έγγραφό του Υπουργείου διευκρινίστηκε ότι τα αυτοτελή πρόστιμα του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ (ΠΕΠ, ΠΕΑΠ, ΠΕΠΑΕ) ενσωματώνουν κύρια υποχρέωση και δε συνιστούν προσαυξήσεις ή επιβαρύνσεις λόγω καθυστέρησης καταβολής της κύριας οφειλής δεν έχουν δηλαδή παρακολουθηματικό χαρακτήρα ως προς την κύρια οφειλή και ως εκ τούτου δεν περιλαμβάνονται στο σύνολο των επιβαρύνσεων επί των οποίων υπολογίζονται οι προβλεπόμενες από το νόμο εκπτώσεις (σχετικό έγγραφο επισυνάπτεται).

Κατά την πρώτη εφαρμογή της διάταξης και μέχρι την ως άνω διευκρίνιση, εκδόθηκαν αποφάσεις είτε με τμηματική καταβολή (δόσεις) είτε με εφάπαξ εξόφληση και μέχρι σήμερα:

- Οι αποφάσεις τμηματικής καταβολής παραμένουν ενεργές και το ύψος των δόσεων είναι χαμηλότερο γιατί υπολογίστηκαν εκπτώσεις και στα αυτοτελή πρόστιμα.
- Οι αποφάσεις που αφορούσαν εφάπαξ εξόφληση έχουν ολοκληρωθεί μηδενίζοντας προσαυξήσεις και αυτοτελή πρόστιμα. Σημειώνεται ότι οι περιπτώσεις εφάπαξ εξόφλησης είναι 23 και αφορούν οφειλές ύψους 300.000 ευρώ περίπου.

Ερωτάται η νομική υπηρεσία, **εάν πρέπει να ανακληθούν οι ανωτέρω αποφάσεις και να επαναβεβαιωθούν τα πρόστιμα που μηδενίστηκαν**, δεδομένου ότι:

- Οι αποφάσεις ρύθμισης που εκδόθηκαν μέχρι την διευκρίνιση του Υπουργείου δεν εμπίπτουν στις περιπτώσεις των παράνομων διοικητικών πράξεων, καθώς πρόκειται για μεταβολή της νομικής κατάστασης που προήλθε από τη διευκρίνιση .
- η ανάκληση τους θα καταστήσει δυσμενέστερη τη θέση των διοικουμένων (οφειλετών) που νομίμως προσήλθαν και έτυχαν των εκπτώσεων.

Όμως σε αντίθετη περίπτωση δημιουργείται άνιση μεταχείριση μεταξύ οφειλετών με τα ίδια ποσά οφειλών που επιλέγουν τον ίδιο αριθμό δόσεων από μόνο το γεγονός ότι προσήλθαν μετά την διευκρίνιση, του Υπουργείου.

II. ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

A. Οι διατάξεις του ν. 4152/2013 ορίζουν ότι:

«1. Ληξιπρόθεσμες οφειλές προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης πλην του NAT, υπάγονται στη ρύθμιση «νέας αρχής» και καταβάλλονται ως ακολούθως:

α) Κεφαλαιοποίηση τους, συμπεριλαμβανομένων και των πάσης φύσεως προσαυξήσεων μέχρι τις 31-12-2012 και καταβολή αυτών εφάπαξ ή σε ισόποσες μηνιαίες δόσεις, όπως αυτές προσδιορίζονται στην αίτηση, με τις εξής αντίστοιχες εκπτώσεις επί των κάθε είδους προσαυξήσεων ,πρόσθετων τελών και λοιπών επιβαρύνσεων.

Η μείωση είναι της τάξης του 25% στις προσαυξήσεις εάν το χρέος εξοφληθεί μέχρι 30-6-2017, 30% εάν εξοφληθεί μέχρι 30-6-2016, 35% εάν εξοφληθεί μέχρι 30-6-2015 ,40% εάν εξοφληθεί μέχρι 30-6-2014 και 50% εάν εξοφληθεί μέχρι 1-7-2013».

B. Οι διατάξεις του άρθρου 54 παρ. 17 του ν. 4305/2014 ορίζουν ότι :

«Όσοι κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόμου, έχουν υπαχθεί στη ρύθμιση της «νέας αρχής» της υποπαραγράφου ΙΑ. 2 της παρ. ΙΑ΄ του ν. 4152/2013 και τηρούν τους όρους της ρύθμισης αυτής , υπόκεινται αναδρομικά, από 1-1-2013, σε επιτόκιο ύψους 4,56 % και τυγχάνουν αναδρομικά ,από την ένταξή τους στη ρύθμιση των εκπτώσεων επί των προσαυξήσεων, τελών καθυστέρησης και λοιπών επιβαρύνσεων του παρόντος, δικαιούμενοι να επιλέξουν να υπαχθούν στην παρούσα ρύθμιση. Όσοι κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόμου έχουν υπαχθεί στη ρύθμιση της «νέας αρχής» της υποπαραγράφου ΙΑ.2 της παρ. ΙΑ΄ του ν. 4152/2013 και τηρούν τους όρους της ρύθμισης αυτής, δικαιούνται να διατηρήσουν τη ρύθμιση της υποπαραγράφου ΙΑ. 2 της παρ. ΙΑ΄ του ν. 4152/2013 και , πέραν των οριζομένων στο προηγούμενο εδάφιο , έχουν ως πρόσθετο ευεργέτημα τη μείωση κατά ποσοστό 20% των προσαυξήσεων , τελών καθυστέρησης και λοιπών επιβαρύνσεων αναδρομικά από την ημερομηνία ένταξης τους στη ρύθμιση».

Γ. Οι διατάξεις του άρθρου 28 του ν. 4321/2015 ορίζουν ότι:

«5 Το σύνολο της οφειλής που υπάγεται στην παρούσα ρύθμιση (κύρια οφειλή και προσαυξήσεις) κεφαλαιοποιείται τον προηγούμενο της ρύθμισης μήνα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 1. Όταν το ύψος της κύριας οφειλής είναι άνω των 5.000 ευρώ, αυτή προσαυξάνεται εφεξής με 0,25 % μηνιαίως, χωρίς οποιαδήποτε άλλη προσαύξηση, επιβάρυνση ή ποινή. Για ύψος κύριας οφειλής έως 5.000 ευρώ δεν επιβάλλεται μηνιαία προσαύξηση. Στους οφειλέτες που υπάγονται στην παρούσα ρύθμιση χορηγείται έκπτωση επί των προσαυξήσεων και πρόσθετων τελών, εξαιρουμένων των αυτοτελών προστίμων, ως ακολούθως.....».

Δ. Στο άρθρο μόνο παρ. 1 του α.ν. 261/1968 ορίζεται ότι: «Ατομικά διοικητικά πράξεις, εκδοθείσαι κατά παράβαση νόμου, ανακαλούνται υπό της Διοικήσεως ελευθέρως και άνευ οιασδήποτε δια το Δημόσιον συνεπειάς εντός ευλόγου από της εκδόσεως αυτών χρόνου».

III. ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ – ΑΝΑΛΥΣΗ-ΥΠΑΓΩΓΗ

Από τις ανωτέρω διατάξεις, ερμηνευόμενες σύμφωνα με το γράμμα, το πνεύμα και το σκοπό του νόμου συνάγονται τα ακόλουθα:

Επειδή τα αυτοτελή πρόστιμα του ΙΚΑ (ΠΕΠ, ΠΕΠΑΕ, ΠΕΑΠ), ενσωματώνουν κύρια υποχρέωση και δεν συνιστούν προσαυξήσεις ή επιβαρύνσεις λόγω καθυστέρησης καταβολής της κύριας οφειλής, δηλαδή δεν έχουν παρακολουθηματικό χαρακτήρα ως προς την κύρια οφειλή, δεν περιλαμβάνονται στο σύνολο των επιβαρύνσεων επί των οποίων υπολογίζονται οι προβλεπόμενες εκπτώσεις του ν. 4305/2014.

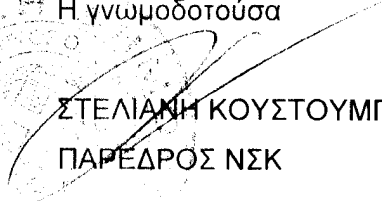
Κατόπιν των ανωτέρω, όσες αποφάσεις είτε εφάπαξ εξόφλησης, είτε τμηματικής καταβολής έχουν εκδοθεί, οι οποίες έχουν μηδενίσει τα αυτοτελή πρόστιμα ή έχουν υπολογίσει εκπτώσεις σε αυτά, θα πρέπει να ανακληθούν και να επαναβεβαιωθούν τα πρόστιμα τα οποία μηδενίστηκαν, δεδομένου ότι όλες αυτές οι αποφάσεις εμπίπτουν στις περιπτώσεις των ευμενών αλλά παρανόμων διοικητικών πράξεων, οι οποίες ανακαλούνται μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα, όπως ορίζει ο α.ν. 261/1968.

Επιπλέον, δεν τίθεται θέμα άνιση μεταχείρισης μεταξύ οφειλετών με τα ίδια ποσά οφειλών και τον ίδιο αριθμό δόσεων, δεδομένου ότι δεν πρόκειται για δύο κατηγορίες οφειλετών, εκ των οποίων άλλοι αδικήθηκαν και άλλοι ωφελήθηκαν.

Για τους λόγους αυτούς ο νέος νόμος (ν. 4321/2015) για πρώτη φορά διευκρίνισε το ζήτημα εξαιρώντας και τα αυτοτελή πρόστιμα από τις εκπτώσεις, προς άρση πάσης αμφισβήτησεως.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Κατόπιν των ανωτέρω, στο τιθέμενο ερώτημα προσήκει η απάντηση ότι οι αποφάσεις ρύθμισης ληξιπρόθεσμων οφειλών πρέπει να ανακληθούν και να επαναβεβαιωθούν τα πρόστιμα που μηδενίστηκαν.

Η γνωμοδοτούσα

ΣΤΕΛΙΑΝΗ ΚΟΥΣΤΟΥΜΠΑΡΔΗ
ΠΑΡΕΔΡΟΣ ΝΣΚ

